

Staatssteun voor Italiaanse bank Monte dei Paschi

Hoofdkantoor van Banca Monte dei Paschi di Siena, aan Piazza Salimbeni in Siena, Toscane. Het standbeeld is van de econoom en politicus Sallustio Bandini (1677-1760), voorvechter van vrijhandel.

REACTIES IN ITALIË

‘Late interventie door de staat heeft jaren van herstel verloren laten gaan’

Drie jaar geleden was al duidelijk dat Monte dei Paschi in de problemen zou komen. ‘De politiek heeft te lang gewacht.’

Door onze redacteur
Marc Leijendekker

AMSTERDAM. Opluchting dat een slepende kwestie eindelijk ten einde komt, maar ook kritiek op hoe deze situatie is ontstaan en twijfel over de toekomst. Dat is de teneur van de reacties in Italië op het kabinetsbesluit om 20 miljard euro beschikbaar te stellen voor de banken, voorop de Monte dei Paschi di Siena.

„Heel het establishment heeft gelogen over de gezondheidstoestand van de banken: bankiers, toezichhouders, de politiek”, zegt Roberto Mazzotta, een 76-jarige topbankier en ex-politicus, tegen de *Corriere della Sera*. „Er is jarenlang een *credit crunch* geweest, de banken leenden geen geld. Zo hebben we jaren verloren van mogelijk economisch herstel. De interventie van de staat had eerder moeten gebeuren.”

‘Regels zijn te rigide’

In de discussie met Brussel over mogelijke staatssteun hebben Italiaanse vertegenwoordigers vaak gezegd dat Rome hetzelfde wilde doen als Spanje, Ierland en ook Nederland eerder deden: de staat grijpt in om banken te redden. Dat de regels voor

staatssteun sinds 1 januari zodanig zijn verscherpt dat dit in theorie alleen mogelijk is als ook kleine beleggers hun verlies nemen, is een toevalligheid waar Italië de dupe van dreigde te worden. Stelt Rome.

De *Corriere* schrijft in een commentaar: „Het zou niet de eerste keer zijn dat de regels aan de basis van de euro zo rigide en politiek onverteerbaar blijken te zijn, dat ze diezelfde Europese instellingen ertoe zetten om ze bij de eerste vuurproef te omzeilen.”

We hadden veel eerder orde op zaken moeten stellen, zeggen vrijwel alle commentatoren

We hadden veel eerder orde op zaken moeten stellen, zeggen vrijwel alle commentatoren. Maar na een ECB-ultimatum in juli vreesde de twee weken geleden afgetreden premier Renzi de toorn van kiezers.

Formeel zouden spaarders ongemoeid blijven en liepen alleen beleggers risico, maar bij Monte dei Paschi (MPS) hebben veel spaarders op dringend advies van de bank zelf hun geld in de bank belegd. Vooral toen de bank extra miljarden nodig had wegens de veel te hoge prijs die MPS aan de Spaanse bank Santander betaalde voor de bank Antonveneta, daarvoor kort eigendom van ABN Amro.

Centrale bank faalde

Ook andere banken die nu in de problemen zijn, hebben dit hun klanten voorgehouden. Het heeft tot veel kritiek geleid: de Italiaanse centrale bank en beurscommissie Consob hebben gefaald in hun toezicht en burgers onvoldoende geïnformeerd of laten informeren over de risico's van beleggen.

Het was overduidelijk dat een plan om de vijf miljard die MPS nodig had in de particuliere sector te vinden, geen kans maakte, schrijft de gezaghebbende econoom Francesco Giavazzi in *La Repubblica*. Soms is uitstel goed, maar hier heeft het er alleen maar toe geleid dat MPS verder in de problemen is gekomen en in twee maanden tijd zes miljard euro aan deposito's heeft zien verdwijnen.

Sceptische werkgevers

Al in juli 2013 waarschuwde het Internationaal Monetair Fonds Rome dat MPS mogelijk staatssteun nodig zou hebben wegens de vele niet invorderbare leningen. Toen had de politiek moeten ingrijpen, vindt Giavazzi.

Werkgeversorganisatie Confindustria toont zich, in een commentaar in haar krant *Il Sole 24 Ore*, sceptisch. Nu de Italiaanse banksector in crisis verkeert en dringend behoefte heeft aan een ander organisatie-model, snijden in personeel en grote investeringen in technologie, moet de staat proberen om MPS weer gezond te maken. Dat is „een operatie waar niemand anders in de markt zich aan wilde wagen”.